

DET KONGELIGE
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref

Vår ref
200603300-/MKS

Dato
29.11.2007

Følgebrev til ny forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner av 29. november 2007

Vedlagt følger ny forskrift for grunnstøtte til landsdekkende frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge. Den nye forskriften vil bli lagt til grunn for søknader om nasjonal og internasjonal grunnstøtte fra og med tilskuddsåret 2008.

I påvente av denne forskriften har frist for innsendelse av søknad til Fordelingsutvalget blitt forskjøvet til 1. februar 2008. For fremtidige år vil søknadsfrist om grunnstøtte være 1. september året før tilskuddsåret.

Denne forskriften er utarbeidet på bakgrunn av en lengre prosess for å styrke rammevilkårene for de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene. Tilskuddsmodellen er utviklet på bakgrunn av anbefalinger som fremkom i NOU 2006:13 *Fritid med mening*, som ble overlevert statsråden av Barne- og ungdomsorganisasjonsutvalget i juni 2006. NOUen ble sendt på høring i juli 2006, med høringsfrist 1. november samme år. På bakgrunn av disse innspillene og en videre behandling i departementet ble et utkast til ny forskrift sendt på høring 4. juli 2007, med frist 1. oktober. Den foreliggende forskriften er resultatet av denne prosessen.

Grunnstøtten vil bestå av et basistilskudd og et variabelt tilskudd. Basistilskuddet tilsvarer tre ganger Grunnbeløpet i Folketrygden (3G), og vil bli bevilget organisasjoner som oppfyller et antall inngangskrav og basiskriterier. Det variable tilskuddet utmåles på bakgrunn av tre kriterier (antall medlemmer, antall lokallag og aktivitet) som utgjør grunnpoeng, og fire kriterier (andel tellende medlemmer i sentralstyret, andel tellende medlemmer i organisasjonen, selvstendighet som barne- og ungdomsorganisasjon og grad av likestilling i organisasjonens sentralstyre) som vil utgjøre bonuspoeng.

Dette følgebrevet utdyper og klargjør en del av endringene i den nye forskriften, spesielt der

det er gjort endringer i forhold til den forrige forskriften og utkastet som ble sendt ut på høring 4. juli 2007. Brevet bør tas vare på som et referansedokument, og vil inngå i Fordelingsutvalgets presedensarkiv.

1. Organisasjoner som omfattes av forskriften (§ 2)

Forskriftens § 2 c) klargjør at organisasjoner som omfattes av forskriften ikke skal skape hindre for full deltakelse for barn og unge fra alle samfunnsgrupper, uavhengig av kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering.

En organisasjon har imidlertid mulighet til å forbeholde medlemskap til dem som slutter opp om organisasjonens verdigrunnlag eller livssyn. For eksempel vil en kristen organisasjon ha mulighet til å forbeholde medlemskap til de med et kristent livssyn, og en organisasjon som bekjemper rusmidler vil kunne kreve totalavhold fra rusmidler for sine medlemmer.

Når det gjelder valg av tillitsvalgte i organisasjonen så fastslår forskriften at en person ikke kan være diskvalifisert for et tillitsverv på bakgrunn av sine mest personlige og eventuelt medfødte egenskaper, slik som kjønn, etnisitet, seksuell legning eller nedsatt funksjonsevne.

2. Årskontingent – Minimumssats på 50 kroner (§ 8)

Som det fremgår av forskriften kan departementet fastsette en minstesats for medlemskontingent. Departementet fastsetter herved denne minstesatsen til kr 50 per år. Bestemmelsen trer i kraft straks, og vil i utgangspunktet gjelde fra og med tilskuddsåret 2008. Det er imidlertid innført en overgangsordning for dette kravet, jf. punkt 9 nedenfor.

3. Årsrapport og medlemslister (§§ 10 og 25)

For å forenkle krav til grunnlagsdokumentasjon har departementet besluttet at det er tilstrekkelig at lederen for lokallaget eller to av styrets medlemmer signerer årsrapporten, jf. § 10. Det samme gjelder signering av medlemslister ved lokal innkreving av kontingent, jf. § 25 fjerde ledd. Det kreves ikke fullmakt fra styret for at andre enn leder kan signere.

4. Definisjoner og krav vedrørende kurs (§ 11)

I følge forskriften skal kurs ha et pedagogisk innhold som er i samsvar med forskriftens formål, jf § 1. Denne formuleringen innlemmer en vesentlig større del aktivitet enn det forslaget som ble sendt på høring sommeren 2007.

Forskriften fastslår at et kurs skal vedtas av sentralledet, som også skal være faglig og økonomisk ansvarlig, for at kurset kan inngå i beregningsgrunnlaget. Som vedtak fra sentralledet kan regnes organisasjonens budsjett, arbeidsplan eller liknende. Som faglig og økonomisk ansvarlig vil sentralledet naturlig nok spille en viktig rolle for avvikling av kurset. Den tekniske siden ved kurset kan likevel overlates til andre enn sentralledet.

Kun deltakere som er tellende medlemmer i søkerorganisasjonen kan inngå i beregningsgrunnlaget, jf. § 16 c). Det er likevel mulig for flere organisasjoner å samarbeide om en aktivitet. I så tilfelle må hver organisasjon inkludere samme kurs i sin søknad, men kun telle med egne deltakere.

Departementet mener det er en øvre grense for hvor mange det er mulig å gi en pedagogisk forsvarlig opplæring samtidig. Denne grensen er i forskriften satt til 100 deltakere. Det betyr at aktiviteter med mer enn 100 deltakere ikke kan inkluderes i beregningsgrunnlaget.

5. Beregning av grunnpoeng (§ 16 annet ledd)

Alle organisasjoner som oppfyller kriteriene for å motta basistilskudd, jf. §§ 13 og 14, vil i tillegg motta et variabelt tilskudd basert på grunnpoeng. Grunnpoengene beregnes på bakgrunn av antall tellende medlemmer, antall tellende lokallag og antall deltakerdager, jf. § 16 annet ledd.

I utkast til ny forskrift som ble sendt ut på høring sommeren 2007, lå det inne bestemmelser som i praksis ville føre til at organisasjoner med mer enn fem lokallag, men mindre enn 20 lokallag, ikke kunne få uttelling for antall lokallag. Denne bestemmelsen er nå fjernet. Det betyr at alle organisasjoner som oppfyller kravene for basistilskudd også vil motta et variabelt tilskudd basert på grunnpoeng, som beregnes på bakgrunn av antall tellende lokallag i organisasjonen.

Som det fremgår av forskriften har departementet doblet verdien av kursdager i forhold til forslaget til nytt regelverk som ble sendt ut på høring. Dette har blitt gjort for å styrke vektningen av kursaktivitet sammenliknet med de andre kriteriene for utmåling av grunnpoeng (antall medlemmer og antall lokallag).

6. Beregning av bonuspoeng (§ 16 tredje ledd)

Departementet ønsker å premiere organisasjoner som har en stor andel tellende medlemmer, og ser på disse organisasjonene som en primær målgruppe for tilskuddsordningen. Av denne grunn er det derfor dette kriteriet som gir størst antall bonuspoeng i det nye regelverket.

I departementet sitt forslag til nytt regelverk som ble sendt ut på høring sommeren 2007 ble det foreslått en "trappetrinnsmodell" som ga ekstra poeng etter hvor stor andel tellende medlemmer man hadde i sentralstyret. Dette ga en forskjellig uttelling for store og små organisasjoner, noe som var uheldig.

Departementet har derfor besluttet å omgjøre dette til et kriterium der det utmåles et antall bonuspoeng beregnet ut ifra hvor mange grunnpoeng organisasjonen har oppnådd. Dette vil slå ut likt blant alle organisasjonene i ordningen.

Videre har departementet tatt hensyn til innkomne høringsuttalelser og et ønske om videre forenkling, og innfører en bestemmelse med kun én prosentgrense (50 %).

For å kunne inngå i beregningsgrunnlaget for dette kriteriet må et styremedlem være tellende medlem per 31. desember i det året man velges inn i styret. Forskriften sier videre at ingen styremedlemmer kan være eldre enn 27 år per 31. desember i grunnlagsåret dersom de skal regnes med i prosentandelen tellende medlemmer i sentralstyret. Dette innebærer at et tellende medlem som blir valgt inn i sentralstyret kan regnes med i beregningsgrunnlaget for dette kriteriet i to påfølgende år, selv om personen ikke lenger skulle være tellende medlem.

Departementet foreslo i høringsutkastet til ny forskrift å innføre likestilling som et inngangskrav. Blant annet på bakgrunn av høringsuttalelsene innføres likestilling i stedet som et variabelt utmålingskriterium i forskriften, som belønner organisasjoner som har mer enn 40 % representasjon av begge kjønn i sentralstyret.

Merk at det er lagt inn en dispensasjonsadgang her for mindre organisasjoner som retter seg mot en målgruppe med en diagnose som har vesentlig overhyppighet hos ett kjønn. Organisasjoner som får innvilget slik dispensasjon får beregnet bonuspoeng som tilsvarer 10 % av grunnpoengene.

7. Særlig om organisasjoner med begrenset rekrutteringsgrunnlag (§ 14 annet ledd)

Departementet opprettholder en særbestemmelse for mindre organisasjoner med begrenset rekrutteringsgrunnlag. For slike organisasjoner kreves det som hovedregel at de bl.a. må ha minst 100 tellende medlemmer. Organisasjoner som på grunn av sitt rekrutteringsgrunnlag sannsynligvis aldri vil kunne oppfylle dette minstekravet til antall tellende medlemmer, kan etter vedtak av Fordelingsutvalget likevel motta tilskudd, jf. § 14 annet ledd. Disse organisasjonene mottar ikke basistilskudd eller variabelt tilskudd basert på poeng, men vil få sitt tilskudd utmålt skjønnsmessig, jf. § 16 siste ledd.

8. Hva tilskuddet skal benyttes til (§ 34)

Departementet ser det som nødvendig å presisere i forskriften at nasjonal og internasjonal grunnstøtte bare kan brukes til organisasjonens driftsutgifter til den sentrale virksomhet for barn og ungdom. Den formuleringen som nå er føyd til i § 34 var inne som en del av § 17 i den forrige forskriften, men denne bestemmelsen er endret på bakgrunn av at departementet har besluttet å ta ut den såkalte "75-prosentsregelen". Den presisering som nå er valgt i den nye forskriften innebærer at tilskuddet ikke lengre vil være et ubundet rammetilskudd, slik som i tidligere regelverk. Dette innebærer igjen at dersom tilskuddet ikke brukes etter forutsetningene etter § 34, kan det kreves tilbake helt eller delvis, eller bli redusert påfølgende år, jf § 38 fjerde ledd.

9. Overgangsregler (§ 42)

Departementet har sett at det er nødvendig med overgangsregler til nytt regelverk.

Departementet informerte i høringsbrevet for utkast til ny forskrift, datert 4. juli 2007, om at det er ønskelig å innføre kurskriteriet fra og med tilskuddsåret 2009, med 2007 som grunnlagsår. Organisasjonene ble i brevet oppfordret til å samle inn dokumentasjon for kurs gjennomført i 2007. Forskriften fastslår at utmålingskriteriet antall deltakerdager på kurs gjøres gjeldende fra og med tilskuddsåret 2009.

Iverksettelse av kurskriteriet i regelverket vil føre til en stor omfordeling av nasjonal grunnstøtte mellom organisasjonene i 2009. Departementet ønsker ikke å innføre en langsiktig overgangsordning for å dempe virkningene av en slik omfordeling, men ser det som viktig at organisasjonene tilpasser seg det nye regelverket så raskt som mulig.

Departementet ser det imidlertid som helt nødvendig å innføre en bestemmelse som skal gjelde frem til kurskriteriet iverksettes i tilskuddsåret 2009. I følge denne bestemmelsen vil ingen organisasjon i tilskuddsåret 2008 motta nasjonal grunnstøtte som avviker mer enn +/- 10 prosent i forhold til foregående tilskuddsår. Dette vil skape nødvendig stabilitet i fordeling av tilskudd frem til kurskriteriet iverksettes i regelverket.

Når det gjelder følgende to utmålingskriterier; andel tellende medlemmer i sentralledelsen og grad av likestilling i sentralledelsen, så er dette nye kriterier som departementet er opptatt av

ikke skal ha tilbakevirkende kraft. Disse vil derfor bli iverksatt fra og med tilskuddsåret 2010, med 2008 som grunnlagsår.

Det fremgår av § 42 siste ledd at kravet til en minstesats for medlemskontingent vil gjøres gjeldende overfor den enkelte organisasjon første grunnlagsår etter organisasjonens første ordinære landsmøte etter forskriftens ikrafttredelse.

10. Refusjonsordning for merkostnader knyttet til inkludering av funksjonshemmede

Departementet skrev i høringsbrevet at det ble vurdert å opprette en refusjonsordning som gjør det mulig for barne- og ungdomsorganisasjonene som omfattes av forskriften å få refundert merkostnader for tilrettelegging av kurs og aktiviteter for unge funksjonshemmede.

Departementet har fremdeles dette til vurdering. Dersom departementet skulle finne å ville opprette en slik ordning, vil det uansett måtte opprettes et eget rammeverk for dette. En slik eventuell ordning vil således ikke inngå som en del av forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner.

Vi ønsker barne- og ungdomsorganisasjonene lykke til videre med det betydningsfulle arbeidet som gjøres overfor barn og unge, og håper at den foreliggende forskriften vil legge et stabilt og forutsigbart grunnlag for videre drift av organisasjonene.

Med hilsen

Åsa Steinsvik (e.f.)

Mette K. Solum